

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa P. spółki z o.o. w B.
przeciwko J. W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 lutego 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 30 października 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 7200 (siedem tysięcy dwieście) zł, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego J. W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 30 października 2015 r., sygn. akt I ACa [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te jednak nie zachodzą w tej sprawie.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001, II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Występowanie istotnego zagadnienia prawnego skarżący upatrywał w kwestii ustalenia dopuszczalności takiego sformułowania umowy pożyczki między podwykonawcą a inwestorem, w której rozliczenie umowy pożyczki nastąpi przez przeniesienie wierzytelności podwykonawcy przeciwko generalnemu wykonawcy na rzecz inwestora. Zdaniem skarżącego tak ukształtowana umowa pożyczki jest sprzeczna z art. 720 § 1 k.c., gdyż prowadzi do odwrócenia zobowiązań inwestora wynikających z art. 647 k.c., bowiem inwestor jest zobowiązany do zapłaty wynagrodzenia wykonawcy za wykonanie obiektu budowlanego, a nie odwrotnie i w istocie taka pożyczka jest czynnością pozorną, ponieważ ukrywa rzeczywistą zapłatę dla podwykonawcy za wykonanie określonego zakresu robót i może prowadzić do niegodziwego obciążenia generalnego wykonawcy zapłatą za zakres robót, za który sam wynagrodzenia nie otrzymał.

Przedstawione przez pozwanego zagadnienie prawne w stanie faktycznym tej sprawy nie spełnia wymogu określonego w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Po pierwsze, sprawa toczy się pomiędzy podwykonawcą a generalnym wykonawcą o zapłatę wynagrodzenia za roboty wykonane na podstawie umowy podwykonawczej. Stroną tego procesu nie jest inwestor. Po drugie, z wiążącego w postępowaniu kasacyjnym stanu faktycznego (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) wynika, iż inwestor nie wyraził w trybie art. 647¹ § 2 k.c. zgody na zawarcie umowy podwykonawczej. Po trzecie, nie mogło doprowadzić do zwolnienia pozwanego z zobowiązania zawarcie w dniu 3 lipca 2012 r. przez inwestora i powodowego podwykonawcę umowy zt. „Umowa pożyczki

oraz porozumienie dotyczące rozliczenia umowy pożyczki”, na podstawie której inwestor przekazał stronie powodowej kwotę odpowiadającą dochodzonemu w tym procesie wynagrodzeniu, traktując ją jako pożyczkę, zaś jej zwrot ma nastąpić przez przelew na jego rzecz wierzytelności zasądzonej w tym procesie. Nie ma znaczenia okoliczność, że tak skonstruowana umowa nie wypełnia *essentialia negotii* kodeksowej umowy pożyczki (art. 720 § 1 k.c.), bowiem o kwalifikacji prawnej umowy nie decyduje wskazana przez strony nazwa, lecz wynikający z treści umowy rozkład praw i obowiązków, w granicach wyznaczonych swobodą kontraktowania (art. 353¹ k.c.). Co jednak najistotniejsze treść łączącej inwestora i stronę powodową umowy nie daje podstaw do uznania przyjęcia przez inwestora odpowiedzialności na podstawie art. 647¹ § 2 i 5 k.c. i woli zapłaty podwykonawcy wynagrodzenia za roboty zrealizowane na podstawie umowy podwykonawstwa, a w konsekwencji przekazanej stronie powodowej kwoty nie można traktować jako zapłaty wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane na podstawie umowy podwykonawczej zawartej przez strony tego procesu.

Dla dochodzenia przez stronę powodową roszczenia o zapłatę wynagrodzenia od generalnego wykonawcy prawnie irrelevantna jest okoliczność braku zapłaty wynagrodzenia przez inwestora na rzecz generalnego wykonawcy.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego

lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Skarżący przedstawiając uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w kontekście zarzucanych naruszeń prawa procesowego i materialnego oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie wykazał, iż kwestionowane rozstrzygnięcie stanowi efekt ewidentnych błędów w zakresie wykładni prawa i w konsekwencji jest oczywiście nieprawidłowe, jak też, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi kasacyjnej. Jak wyżej wspomniano niespornym w sprawie jest, że strona powodowa jako podwykonawca dochodzi od pozwanego jako generalnego wykonawcy zapłaty wynagrodzenia za wykonane na podstawie umowy podwykonawstwa roboty budowane, które to wynagrodzenie nie zostało przez pozwanego uregulowane.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej - § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, (Dz. U. 2015, poz. 1800, ze zm.) w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie, (Dz. U. 2016, poz. 1668).

jw

l.n